

Ljubljana, 26. maj 2015

SPOROČILO ZA MEDIJE

6. dan Alpske konvencije za prijaznejše obiskovanje alpskega prostora

Pred 6. dnevom Alpske konvencije, ki bo pod sloganom **Po alpskih dolinah s kolesom in peš – iz Mojstrane v Krmo, Vrata in Radovno!** potekal od 29. do 31. maja 2015, so Ministrstvo za okolje in prostor RS, Triglavski narodni park in Planinska zveza Slovenije opozorili na občutljivost Alp in predstavili skupna prizadevanja za trajnostni razvoj in prijazno obiskovanje alpskega prostora. Pred novinarsko konferenco so v Tuš centru Ljubljana BTC odprli razstavo **Aljažev stolp – Ta pleh ima dušo!** ter predstavili sklad za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Osrednji namen **Dneva Alpske konvencije** je opozoriti na občutljiv alpski prostor, predstaviti pomen Alpske konvencije in trajnostnega razvoja alpskega prostora, pomen ohranjanja narave in kulturne dediščine ter spodbuditi obiskovalce, da alpske doline obiskujejo na okolju prijazen način. *»Alpska konvencija v Sloveniji zajema območje 62 občin od Nove Gorice na zahodu do Maribora na severovzhodu. Načela in usmeritve Alpske konvencije za trajnostni razvoj alpskega prostora temeljijo na razvojnih izzivih, s katerimi se tovrstna območja soočajo in so podobna tudi na drugih goratih in hribovitih območjih. Ključna so vprašanja ohranjanja prebivalstva, dostopnosti do storitev javnega pomena, zaposlitve, ponekod, zlasti v dolinah, pa tudi suburbanizacija ipd. Dan Alpske konvencije s svojimi sporočili o trajnostni razvojni usmeritvi in spodbujanju k trajnostni mobilnosti nagovarja tudi druge dele slovenskega prostora, saj je velik del države gorat oziroma hribovit, kjer se srečujemo s podobnimi izzivi,«* je o vlogi Dneva Alpske konvencije v slovenskem prostoru spregovorila **Blanka Bartol**, predstavnica Ministrstva za okolje in prostor, kontaktna točka za Alpsko konvencijo.

»V okviru 6. dneva Alpske konvencije želimo poudariti vprašanje demografskega razvoja gorskih območij v Sloveniji in ukrepe za omilitev posledic, ki jih prinašajo podnebne, družbene in gospodarske spremembe, ter oblike trajnostnega razvoja turizma v gorskih območjih, ki temeljijo na naravnih, kulturnih in etnoloških danostih teh območij,« je povedal podpredsednik Planinske zveze Slovenije **Miro Eržen** in predstavil **program 6. dneva Alpske konvencije**, ki prihajajoči konec tedna pod krovom okolju prijaznega doživljanja in spoznavanja naravnih in kulturnih posebnosti alpskih dolin vabi v Mojstrano na posvet, vodene planinske pohode, rekreativno kolesarjenje in bogat spremljevalni program.

6. dan Alpske konvencije – po alpskih dolinah s kolesom in peš

29.–31. maj 2015

Po alpskih dolinah s kolesom in peš – iz Mojstrane v Krmo, Vrata in Radovno

Petek, 29. 5. 2015, Slovenski planinski muzej v Mojstrani od 9.00 do 16.00: **posvet na temo izzivov gorskih in obmejnih območij** s predstavitevijo 5. poročila o stanju Alp na temo demografskih sprememb ter predstavitev možnosti izvedbe pilotnega projekta Planinske vasi v Sloveniji.

Sobota, 30. 5. 2015: **rekreativno kolesarjenje v Krmo, pohod do Pocarjeve domačije v dolini Radovne ali po poti Triglavske Bistrice v dolini Vrata z bogatim spremljevalnim programom pri Slovenskem planinskem muzeju** od 10.00 do 16.30.

Pohodniki in kolesarji se zberejo pred Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani ob 10.00. Kolesarji se lahko pridružijo že na Jesenicah (odhod z železniške postaje ob 8.30) ali v Kranjski Gori (parkirišče pred TIC Kranjska Gora ob 9.00).

Pred Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani: različne predstavitve na stojnicah, nastop pihalnega orkestra in folklorne skupine, delavnice za otroke, možnost plezanja na plezalnem stolpu in prikaz reševalne akcije gorskih reševalcev Društva GRS Mojstrana.

Organiziran bo brezplačni avtobus iz Bohinja in z Bleda do Mojstrane z odhodi: ob 8.30 Bohinj Jezero, 8.40 Bohinjska Bistrica in 9.00 glavna postaja Bled. Vrnitev avtobusa iz Mojstrane na Bled in v Bohinj ob 15.30.

Nedelja, 31. 5. 2015: planinski pohod na Dovško Babo. Zborna mesto je ob 8.00 pred Aljaževim hramom na Dovjem.

Organizatorji: Planinsko društvo Dovje-Mojstrana, Občina Kranjska Gora, LTO Kranjska Gora, Triglavski narodni park, Planinska zveza Slovenije, Slovenski planinski muzej in Gornjesavski muzej Jesenice, v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor ter Stalnim sekretariatom Alpske konvencije.

Dogodki so brezplačni. V primeru slabega vremena bo program prilagojen.

Na **pomen prijaznejše mobilnosti v alpskem prostoru** je opozoril vodja Informacijskega središča TNP Dom Trenta **Marko Pretner**: *»Če smo včasih mislili, da je urejanje prometa v domeni samo večjih mest, je trend individualnih in kratkih počitnic povzročil nesluteno velik pritisk vozečih in parkiranih vozil tudi na najodročnejše dele Julijcev. Tako umirjanje in urejanje prometa že zdaleč ni več samo težava redkih množično obiskanih turističnih zanimivosti, temveč vsakodnevna realnost slehernega obiskovalca, prebivalca ali uporabnika prostora. Vsaka tovrstna težava predstavlja svojevrsten izziv za reševanje. Nedvomno pa je naloga vseh upravljavcev in uporabnikov prostora, da iščemo celovite rešitve, ki so vse prej kot preproste in poceni. Poleg urejanja primerne infrastrukture se kažejo predvsem v razvijanju in vse večji uporabi obstoječega javnega prometa.«* V nadaljevanju je predstavil skupna prizadevanja, primere dobre prakse in novosti na področju **trajnostnega turizma/prometa**.

30. maja 2015 izide knjižica [Vozni redi v Alpah](#), ki jo skupaj še z 21 partnerji pripravlja **Cipra Slovenija**, društvo za varstvo Alp. Samoiniciativno se namreč zadnjih sedem let združujejo deležniki, ki prepoznajo trajnostno mobilnost kot rešitev za promet v občutljivem alpskem prostoru. S priložno knjižico, ki bo izšla v slovenski in angleški verziji, povečujejo uporabo javnega potniškega prometa, ki je primerna tako za turista kot domačina. Vsebuje pregled voznih redov vseh linij avtobusnega in železniškega prometa, žičnic in ladje na območju slovenskih Alp in v delu Avstrije. Novost v letošnji izdaji je tabela izposoje koles, s katero želijo poudariti pomen kolesarskega udejstvovanja v prometu.

Občina Bohinj je v zadnjih letih uspela izpeljati več [aktivnosti za umiritev prometa](#) ter spodbujanje in promocijo alternativnih oblik naravi prijazne mobilnosti. Kartica gost Bohinja omogoča brezplačno parkiranje, brezplačne avtobusne prevozi po Bohinju oz. cenejše avtobusne prevoze in prevoze z vlakom in avtovlakom iz Bohinja ter druge popuste. V času glavne turistične sezone vozi po Zgornji Bohinjski dolini poletni avtobus na relaciji Železniška postaja Bohinjska Bistrica–Slap Savica. Letos bo že drugo poletje zapored konec tedna vozil hop-on hop-off avtobus na Pokljuko, tako z bohinjske kot blejske strani. Projekt Parkiraj & doživi naravo! želi s celovitim uvajanjem okolju prijazne mobilnosti v TNP ohraniti naravo in omogočiti pravo doživljanje narave. V zimskem času organizirajo ski-bus od železniške postaje v Bohinjski Bistrici do žičnice na Vogel, prizadevanja za umirjanje prometa pozimi so nadgradili še s projektom Bohinj-ski vlak, ki spodbuja prihod na smučanje z vlakom ali avtobusom. **Turizem Bohinj** že več let sodeluje s Slovenskimi železnicami (decembra 2014 so tudi podpisali pogodbo o sodelovanju) in drugimi ponudniki javnih oblik prevozov s ciljem postopne umiritve prometa v Bohinju ter z namenom spodbujanja in krepitve uporabe javnih prevoznih sredstev.

Že skoraj dve desetletji v poletnih mesecih poteka [javni prevoz med Bovcem in Kranjsko Goro](#), kar sodi med pomembnejšo turistično infrastrukturno podporo v tem delu Julijskih Alp. **Občini Bovec in Kranjska Gora** s pomočjo lokalnih razvojnih zadrug organizirata parkiranje, podpirata javni prevoz in urejata promet na Vršiču. Iz leta v leto manjši avtobusi prevozijo več potnikov, kar kaže na boljšo prepoznavnost te povezave, večjo ozaveščenost obiskovalcev parka in smotrnost pri uporabi javnih prevoznih sredstev. Obe občini bosta skupaj s Triglavskim narodnim parkom poskušali vplivati na upravljavca ceste, da tej edini parkovni visokogorski cesti pristojne službe v prihodnje posvetijo večjo pozornost. **Triglavski narodni park** vabi na potep po [Soški poti](#), ki vodi ob Soči od njenega izvira do Bovca in povezuje mirne, skrivnostne dele doline Trente in Soče. Posebna zanimivost 25-kilometerske poti so slikovite viseče brvi, vzdolž poti pa obiskovalce pričaka 16 informacijskih točk s tablami v

slovenskem in angleškem jeziku. Hoja po Soški poti in obisk Informacijskega središča TNP Dom Trenta ponujata spoznavanje in razumevanje edinega slovenskega narodnega parka.

Turno kolesarstvo postaja vse bolj priljubljena dejavnost članov Planinske zveze Slovenije. Kot dodatno spodbudo za njegov razvoj **Komisija za turno kolesarstvo PZS** pripravlja krožno kolesarsko pot, ki obide vse pomembnejše slovenske gorske skupine, meri okoli 1800 kilometrov in premaga 50.000 metrov višinske razlike v vzponu. [Slovenska turnokolesarska pot](#) je izrazit primer prispevka k trajnostni mobilnosti in eden izmed večjih projektov na področju kolesarjenja in planinskih poti na Slovenskem, ki zahteva tesno sodelovanje z lokalnimi planinskimi društvi, lokalnimi skupnostmi ter ostalimi organizacijami na področju planinstva, turizma in gostinstva.

V zadnjih letih je vprašanje prebivalstva v ospredju skrbi držav, saj ključno vpliva na razvojne možnosti različnih vrst območij, vključno z gorskimi. Vloga prebivalstva za razvoj ter ohranjanje snovne in duhovne dediščine alpskega prostora je izpostavljena v Deklaraciji Alpske konvencije o prebivalstvu in kulturi. Poročilo o demografskih spremembah v Alpah je instrument Alpske konvencije, ki nudi oblikovalcem politik pregled stanja ter primere in možne predloge za ukrepanje. *»Podobni procesi kot na celotnem alpskem območju so prisotni tudi v Sloveniji. Staranje in upadanje prebivalstva na odmaknjenih območjih alpskih občin ter koncentracija prebivalstva v alpskih dolinah oziroma v zaledju večjih urbanih središč, npr. Maribora. Tudi na področju zaposlenosti je 25 izmed 62 občin na območju Alpske konvencije oz. 42 % občin znotraj območja Alpske konvencije kazalo višjo stopnjo brezposelnosti kot pa slovensko povprečje,«* je poudarila **Blanka Bartol**, celotno [5. poročilo o stanju Alp](#) pa bo uvod v **razpravo o izzivih gorskih in obmejnih območij**, ki jo bodo 29. maja 2015 na posvetu v Slovenskem planinskem muzeju osvetlili predstavniki ministrstev, regionalnih razvojnih agencij, lokalnih skupnosti in raziskovalnih organizacij ter predstavlja prispevek k prenovi Strategije prostorskega razvoja Slovenije, ki jo vodi Ministrstvo za okolje in prostor.

V okviru posveta bodo predstavljene tudi aktivnosti glede projekta [Planinske vasi v Sloveniji](#) kot **primera turizma z visoko odgovornostjo do narave**. Planinska zveza Slovenije je v sodelovanju z Avstrijsko planinsko zvezo projekt predstavila na sejmu Alpe-Adria. *»Predstavitev je vzbudila kar veliko zanimanja med potencialnimi območji, zato smo opravili razgovore na Ministrstvu za okolje in prostor ter na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o možnostih razvoja projekta tudi v Sloveniji. Skupaj s predstavniki Avstrijske planinske zveze je bil opravljen informativni ogled in razgovor z enim od potencialnih kandidatov – občino Jezersko. Vse to bo osnova za nadaljnje aktivnosti pri implementaciji projekta v Sloveniji,«* je vpeljevanje projekta, ki temelji na planinski tradiciji, naravnih danostih in okolju prijaznih dejavnostih, povezanih s planinstvom in gorskimi športi, predstavil **Miro Eržen**.

V duhu varovanja dediščine alpskega prostora so pred novinarsko konferenco v Tuš centru Ljubljana BTC uradno odprli potujočo razstavo Narodnega muzeja Slovenije [Aljažev stolp – Ta pleh ima dušo!](#), s katero želijo ob **120. obletnici postavitve Aljaževega stolpa** na Triglavu ta nezamenljivi simbol slovenstva približati ljudem. Razstava spodbuja k premisleku o pomenu tega ranljivega spomenika in o načrtih, kako ga zaščititi in ohraniti za prihodnje generacije, s tem pa ohranjati zapuščino Jakoba Aljaža in mesto, ki ga ima njegov stolp v slovenski zgodovini in zavesti Slovencev. Z ustanovitvijo Sklada za ohranjanje in vzdrževanje Aljaževega stolpa ter poti do njega se v podjetju Tuš skupaj s Planinsko zvezo Slovenije zavzemajo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Manca Čujež

Dodatne informacije:

Manca Čujež, predstavnica PZS za odnose z javnostmi, 040 352 665, pr@pzs.si

Tina Markun, predstavnica TNP za odnose z javnostmi, 041 874 418, tina.markun@tnp.gov.si

Blanka Bartol, MOP, kontaktna točka za Alpsko konvencijo, blanka.bartol@gov.si

Urška Erman, CIPRA Slovenija, 040 458 389, slovenija@cipra.org

Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj, 04 57 47 590